

Szerkesztési iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hónapra ——— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 203. szám.

Szerda, szeptember 7.

A legnagyobb szegénység.

— szeptember 7.

Régi szabály, hogy az ország kulturális fejlettségének legcsalhatatlanabb fokmérője a művészetpártolás lanyhasága, vagy intenzivitása és ha koncendáljuk, mint ahogy koncendálnunk kell ennek a szabálynak elvitázhatatlanságát, úgy önkéntelenül is siralmasan tűnik szemünkbe szegénységünk.

Ami nagy szegénységünkről sok szomorú bizonyítványt állítottak már ki s állítanak ki naponként, de ezek között talán a legfájdalmasabb s egyúttal legjellemzőbb az, melyet egyik legutóbb elhunyt művészünk, Székely Bertalan hátrahagyott iratai között találtak. Önéletrajzi följegyzései között keservesen panasolja el, hogy legremekesebb alkotásait miképpen kellett a mindennapi kenyérért elpazarolnia. Kétszer annyiba kerültek magának a képei, mint amennyiért az állam és egyesek azokat megvették s miután Magyarországon nem volt kinek festeni, bement a festőiskolába havigázásra dolgozó tanárnak, hogy éhen ne kelljen vesznie.

Végtelenül leverő szomorú igazság, mely elkészeríti a kultura harcosait. Ebben az országban talán nem is érdemes írni, művésznem élni, mert akinek erkölcsi kötelessége volna az irodalmat, művészetet táplálni, nincs az irodalom és művészet iránt semmi érzékük.

Ki vesz ma könyveket, eredeti festményeket, szobrokat? Ki áldoz ma irodalmi és művészeti vállalkozásokra? Hol vannak ma Maecenások? A lóversenyterén, kaszinókban, a kártyasztalok mellett, a szeparekban, mulatóhelyeken, az érzéki örömek forrásai körül.

Hiába fordul könyörgő levelével a író, a festő, a szobrász a vagyonos osztály

tagjaihoz. Adósak maradnak a válasszal s hallgatnak, mert a válasz néhány ezer koronával megcsappantaná dus jövedelmüket.

A középosztály tagja társadalmi kötelességüknek azzal tesznek eleget, hogy beiratkoznak a kaszinóba, kulturális és humanus egyletekbe s pár koronát adnak a szegények karácsonyfájára és a népkönyvhára. Az irodalom és művészet támogatása náluk abban nyer kifejezést, hogy előfizetnek egy-két lapra, nyomorba jutott festőtől potom áron vesznek egy-két vásznat, kartont s vasárnap délután, amikor a jegyeket feláron adják, elmennek színházba.

A könyv, az olajfestmény, a szobor nagyon kevés embernek kell Magyarországon. Az iparos, a kereskedő előkelőségre törekszik s az intelligenciához tartozónak vallja magát és a társadalomban az uriosztály sorában követel magának helyet; az irodalom, művészet főntartására azonban nem akar áldozni. Nagyon kevés az a kereskedő és iparos, aki évenként legalább pár korona ára könyvet, vagy képet vásárol; pedig igen szép számmal van közöttük olyan, akit nem juttatna koldusbotra, ha évenként pár száz koronát áldozna a magyar írók és művészek támogatására.

Hivalképpen a külföld számára is szoktak nálunk „irópártolást” rendezni. Ilyen volt Jókai százezer koronás ajándéka s ilyen volt Mikszáth fényes honorálása, a gazdag nemzeti adomány, amelyben akkor részesült a világhírű magyar író, amikor féllábbal a sir szélén állott. Szegény szíve el sem bírta a nagy örömet, a csodaszamba menő édes terhet. Ünnepeletése után pár napra meghalt.

Általánosságban csupa nyomorúság, gyötrelme Magyarországon az írói és művészi pálya. Minden író és művész a

magyar kulturának mátyrja, aki a kulturáért szenved és hősi halállal mulik ki; míg az ország jómódu ezrei sütkéreznek a kultura napsugaraiban s élvezik a jómódot, a pénz gazdag örömeit. Ez Magyarország, ahol, amikor az irodalom és művészet pénzt kér, azt szokták mondani, hogy szegény az ország s ezzel a kultura ügye elintézését nyer. Csakhogy ne kelljen az írókra, művészekre áldozni, az ország közönsége inkább kiállítja magáról a szegénységi bizonyítványt.

A szegénység csak ürügy. Van itt pénz elég, sőt bőven jut mindenre, ami az érzéki örömeket szolgáltatja. Csupán a szellemi élvezetet nyújtó források táplálására nem jut pénz.

Pedig nem pénzben szegény ez az ország, hanem szívben és lélekben. Van itt bőségesen, csak hogy ahol anyagi javak vannak, nincs jó szív és nincs nemesen érző lélek s ez a legnagyobb szegénység.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybcskerek meteorológiai állomás időjárás jelentése. Szeptember 7.)

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 755.1 mm. Hőmérséklet: maximum 18.3 C, minimum 9.4 C. Csapadék: — Felhőzet: Nb. 10. Szélirány és erősség: NW. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Változóköny. Hűvös. Sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percg; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percg; felhőzet: Ci — firtósfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, Nb — esőfelhő, Ci-St — felhőfátyol, Ci-Cu — bányafelhő, Cu-St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szélereősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az elveszett paradicsom.

A vasárnapi szünében, mikor zárva voltak az üzletek, a csónak Gournay Péter pompás evezőcsapásai alatt gyorsan siklott tova a Szajján a zöldelő kertek villasorai közt. Dorgel Jacques a kormány mellett látta a nejt, kik kettőjük között ültek.

Gournay asszonynak kivált a nyaka a ruha-derék alól le egész a válláig s fejének a mozgása látni engedte időnkint arcélét, életkedv s a napernyő és a mozgó víz világosságának kettős visszafénye által élénkítve.

Egy párszor, hogy egy-egy szót vessen oda Jacquesnek a vállán keresztül, feléje hajtotta karcu derekát, miközben a keble kábítón domborodott ki s csipőinek gömbölyűsége még ingerlőbbé vált.

S a ferde tekintet, a piros száj és fehér fogak fölött akaratlanul a nyíl hegyességét öltötte fel, míg a kacaj és a hang futott a hullámok fölött. Majd visszafordult és Jacques egy mosolyt elfojtva, csöndesen tovább ábrándozott.

Tudta-e Gournayné, hogy szereti őt? Minden bizonyos, mert a nők sohasem tévednek az ilyen dolgokban. Bizonyos féltékenység mindig vissza-

tartotta Jacques, hogy elárulja ezt neki, valamint a loyaltás is a barátjával szemben; aztán mindennek fölött a határozottság hiánya miatt félt, hogy valamely meggondolatlan vakmerőség által megfosztja magát azoktól a finom örömeiktől, melyekkel gyakori érintkezések járt, azoktól az ezerféle semmisségektől és rejtett kéjektől, melyeket a fiatal asszonyka szabad beszéde, mosolyai s bizalmas mozdulatai szereztek neki.

A csónak lágy ringására bohókás és pompás gondolatok kísértették. Oh, csak legalább a neje meg tudná őt csalni! Ha a vállalkozóbb szellemű, kevésbé skrupulózus Péter udvarolna neki! . . . Ha . . . !

A gondolat, hogy Péter az evezőkre hajolva csak azért fitogtatja az izmait, hogy az ő feleségét csábítsa vele, mindinkább erőt vett rajta. És már látta a paradicsomot, melyet Gournayné viszont megnyitott előtte. Erős ábrándokba ringatta magát.

A folyón himbálózó csónak hajó lett a tengeren a képzeletben. Vihar tört ki s a hajót a partra vetette, mely lakatlan volt. Egyes egyedül ő volt rajta. Ő legelőbb is élelmiszereket szerzett be Gournay asszonynak, hajlékot rosvott össze a hajó roncsaiból. A végtelen magány, mely talán örökkös lesz, megsemmisítette rájok nézve a távoli társadalmat és annak a törvé-

nyeit. Fialatok, szépek, szabadok voltak és egy gondolat fogta el őket, a szerelem gondolata. Ággódás fordította el a zavart tekinteteiket, mint elfordította az Ádámét és Évát, mikor rájöttek, hogy meztelenek . . . De jött az est, jött a sötétség . . .

Egy hirtelen rázkódás, sikoltozások szakították félbe a Jaques ábrándozásait. Hamarosan kezébe kapta a kormányt. Egy erős hullámcsapás remegtette meg a csónakot. Egy vontató-gőzös siklott el mellettük, aztán a neje Gournayhoz rohant kétségbeesett sikoltozással:

— Péter, Péter!

A csónak felborult.

Jacques egy dereglyén tért magához. Egy hajós tudatta vele:

— Mindnyájukat kihúztuk! A nejeik a kabinban vannak. A barátja ott van; magához tért ő is.

— Mi egészen tisztán láttuk a veszedelmet — mondta egy asszony, — s kiabáltunk is, hogy figyelmeztessük az urakat. De a vontató-gőzös is fűtyült!

Jacques két kezével fojtotta el a fájdalmat, melyet egész fejében érzett. És egy másik fájdalom is támadt benne a menekülés öröme fölött. Egy pillanatig zürzavaros emlékek kóvályogtak az agyában; majd a neje odarohanása Gour-

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482-200 84

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

HIREK.

Kisasszony napja.

Kisasszony napja, mely holnap lesz, a természetben az őszi szimbolikus ünnepeket jelenti.

A levegő ilyenkor meleg még, de a nap-sugár ragyogásába már beleszövődik az őszi verőfény kacérkodása; esténként már hűvös a lég, a levegőben ökörnyal uszik s a falusi templomok tornyai körül is ilyenkor gyűlnek össze a fecskék. Nagy haditanácot tartanak. Megbeszéli a hosszú vándorút összes részleteit és alig telik bele néhány nap, sereggestől vonulnak a melegebb hazába, abba a csodaszép, bűbajos országba, ahol örökös nyár van, amelyről úgy álmodozik fagyos decemberekben a szegény poéta, mint az igazi boldogság honáról.

A gólya is utolsót kepel a háztetőkön s azután az is itthag bennünket. Szívünkben nehéz sóhaj kél a távozó madarak után s a borús őszi önkéntelenül is eszünkbe juttatja a kérdést: Vajjon viszontlátjuk-e még őket? Vajjon megérjük-e még a tavaszt, új vágyak, új remények bimbózásának idejét? A verőfény még reánk ragyog, de már sejtjük a nagy ború közelgését. Kisasszony napján még rózsák illatoznak bennünket körül, de azok már az őszi szomoruan mosolygó rózsái.

Kisasszony napja a róm. kath. egyháznak is nagy ünnepe. E napon született ugyanis a Megváltó édesanyja, aki világra szülte a nagy Mestert, kit kétezer évvel ezelőtt halálra kínoztak az emberi sötétség, vakság.

Mária születésnapja alkalmából holnap reggel fél 8 és fél 9 órakor csendes misék lesznek a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban, délelőtt 10 órakor pedig ünnepi istentiszteletet tartanak, melyet alkalmi prédikáció fog megelőzni.

— **Személyi hír.** Jankó Ágoston alispán tegnap este hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— **Halálozás.** Néhai Surulesco Pál m. kir. folyammérnök leánya, Surulesco Mathild tegnapelőtt 25 éves korában Nagybecskereken meghalt. A korán elhunyt fiatal leányt tegnap délután kísérték utolsó útjára a rokonok és ismerősök élénk részvétele mellett. Az elhunytban Schöpflin Dezső nagybecskereki posta tiszt sógorodjait gyászolja.

— **Nagy katonai gyakorlatok.** A hetedik hadtest nyári gyakorlatai tegnap értek véget és az összes csapatok ma és holnap Temesváron át visszatérnek állomáshelyeikre. Ma éjjel a hetedik hadtest vezérkara érkezik Temesvárra, holnap pedig a harmincnyedik gyalogdandár, a hatvanegyedik gyalogezred tartalékosai, a hatvanegyedik gyalogezred második zászlóalja Temesváron át Debrecenbe, a huszonhétedik vadász-zászlóalj Aradra, a huszonharmadik gyalogdandár Szegedre, az ötödik gyalogezred Nagybecskereke, a hatodik gyalogezred pedig Szabadkára vonul. E két nap alatt összesen háromszázhat tisztt és négyezerharminczaltiszt meg közelegény, valamint százhatvan ló vonul át Temesváron.

nyahoz s a roppant szerencsétlenség érzete vett erőt rajta.

A nevének a hangja riasztotta fel. Kijött a kabinból s kölcsön kapott ruháira mutatva, kérdezte:

— **Maskara vagyok, ugy-e?**

A Jacques tekintete elfojtotta a nevetését, ki félre vonta őt s halk hangon, hogy a körülállók ne hallják, kérdezte tőle:

— **Mond csak kérlek, miért vetted magadat a Gournay karjaiba?**

Dorgelné alig észrevehető hunyorítás után egész tágra nyitotta ártatlan szemait.

— **Mert előttem volt, bizonyára. A karjába vetettem volna magamat a hajósok bármelyikének is! Szemrehányást teszesz talán amiatt is, aki a vízből kimentett?**

— **Igen! . . . — habozott Jacques. — De: Péter, Péter!**

— **Pétert mondtam? Bizonyos vagy benne? Meglehet. A neje így hívja őt. Mikor a férjét említi előttem, Pétert mondunk, mint rólad beszélve Jacques szót használunk.**

— **Ah! . . .**

Dorgelné egy vállvonással oszlatta el a férje gyanuját.

— **Nem! Hagyj fel ezzel a tréfával, különben azt hiszem, hogy ezzel akarod az ügyetlenségedet leplezni.**

— **Oh, én . . .**

— **A Béga vizállása.** A vizállásra nézve ma minden oldalról megnyugtató hírek érkeztek. A Temes-Béga Vízszabályozási Társulat a Béga hirtelen áradásával szemben megtett minden védelmi intézkedés. A tegnapi napon a megáradt víz a Szuboiyásán keresztül folyt a Bégába s ma már semmi veszély sem fenyeget. A Béga mellé kirendelt közérőt már tegnap bevonták. A Temes folyó alsó szakasza az áradás előtt üres volt s ez volt az a szerencsés körülmény, amelynek révén megkíméltetett a folyó mellett levő községek lakossága a nagyobb árvízveszélytől. A megáradt víz ma lefolyt s ma éjjel a vizállás Torontálmegyében már megnyugtató volt. Szécsánynál az árvíz kulminációja 562 cm. volt, míg ma reggel a neuzinai hidnál ez a kulmináció 484 centimétert ért el.

— **Bimbóhullás.** Súlyos csapás érte Tolveth Frigyes tekintélyes nagybecskereki kereskedőt, amennyiben István nevű 7 napos kis fiacskája tegnapelőtt este meghalt. A kis ártatlanságot ma délután temették el s a temetésen nagy részvét nyilvánult meg a mélyen sujtott szülők iránt.

— **Nagybecskerek város egészsége.** Dr. Weiterschan József városi ügyvezető orvos most készítette el a városnak augusztus hónapról szóló egészségügyi jelentését, mely a következő adatokat tartalmazza: Nagybecskereken a múlt hónapban 79 születéssel szemben 66 haláleset fordult elő. Hét éven alul meghalt 26, hét éven felül pedig 40. Az egyes halálokok a következők: Gyermekhasmenésben meghalt 10, tüdőgümőkórban 9, veleszületett gyengeségben 5, gutatásban 2, szervizsívásban 3, tüdőgyulladásban 2, rákbetegségben 3, egyéb természetes halálokok következtében pedig 31. Külérőszak okozta halál augusztusban mindössze 1 esetben fordult elő. Ami a város általános egészségügyi viszonyait illeti, azok az elmúlt hónapban minden tekintetben kielégítőnek mondható, amennyiben a születések száma jóval túlhaladja a halálozásokat, továbbá mert a hevenyragályos betegségek csak nagyon szóróványosan fordultak elő s egy esetben sem jártak halállal. Az általános megbetegedések száma normális volt. Tüdővészben 9 ember halt meg. Trachomára 261 embert vizsgáltak meg s ezek közül mindössze 1 volt trachomás. Az országos betegpolási alap terhére 111 szegénysorsu beteg részesült rendszeres orvosi kezelésben. Rendőrorvosilag 9-en lettek megvizsgálva, akik közül 1-et, mint ragályos betegségben szenvedőt a kórházba kellett szállítani. A kórház forgalma augusztusban a következő volt: felvettek 387 beteget, elbocsátottak pedig 374-et. Ugyanott meghalt 5 helybeli és 14 idegen. A városi menedékházban 29 férfi és 20 nő, az árvaházban pedig 24 gyermek volt ellátásban. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 13 gőz és 9 formalinfecskendezéssel egybekötött lakáztisztítást végeztek. Az élelmiszerek piacát rendőrorvosilag naponta megvizsgálták s a közegészség ellen vétőket szigorú bírságokkal sujtották.

— **Öngyilkos veterán.** Pereschitz Fábán 70 éves dolaci lakos tegnap éjjel öngyilkos szándékból felmetszette bal karján az ütőereket. Tettét még idejekorán észrevették és beszállították a temesvári kórházba, ahol ápolás alá vették. Az életunt agastyán elkeseredett tette okául eladta, hogy 1863-ik évben a katonai szolgálata alatt megrokkant, mire a hadsereg kötelekéből elbocsátották és haláláig havi 8 korona kegydíjat

Az újjászületés öröme bizalomra hangolta Jacquést. Örült neki, hogy lerakhatja ketyélyének a terhét, egyetlenül mosolygott s jóvátelet gyanánt Gournay után tudakozódott, kit egy korty pálinka szintén magához térített.

A Gournay asszony megjelenése eszébe juttatta az álmát. Egy karton szoknyában, nagykendővel a vállán, átváltott haja a napnak és szélnek kitéve, olyan kívánatos volt, hogy ebben a pillanatban valóban nem tudta, örüljön-e a neje ártatlanságának, vagy pedig egyenesen sajnálkozzék fölőtte. A szép asszony tekintetéből azonban meglepetést, majd gyűnyt és megvetést olvasott ki. Végre egy szó felvilágosította.

— **Ugy-e, Margit, — mondta Dorgelné, így megyünk Mantessig. Addig a ruhánk megszárad s vasuton térünk vissza Párisba.**

— **Én — mondta Gournayné, — itt maradok valami szállodában.**

— **És a férjéhez fordulva:**

— **Te távirsz mamának, hogy jöjjön értem és hozzon ruhát számomra.**

Ez a száraz kijelentés, melynek rövid hallgatása növelte a súlyát, arcúcsapás gyanánt érte Jacques barátunkat. Ebből megtudta, hogy a család való s hogy Gournayné e fordul tőle, mint ostoba és neveléses a'aktó. Megdöbbenve nézett szerelme tárgyára, ki mozdulatlanul, elutasítón, fenégesen állott előtte s aztán a férje karján oda hagyta a deregijét.

Paul Aréne.

biztosítottak számára. Ezt az összeget mindig pontosan meg is kapta, de az utóbbi években bekövetkezett nagy drágaság folytán nem tudott ebből megélni. Erre a hadügyminiszteriumhoz fordult segélyért. Kérvényét azonban elutasították. Ezen annyira elkeseredett, hogy el akarta magát dobni az életet, melyből már ugyanis csak pár év volt számára hátra. Állapota súlyos.

— **Templomrablás.** Mint Temesvárról írják, az ottani rendőrség tegnapelőtt éjjel közveszélyes notórius zsebtolvajt tartóztatott le Klimkó Géza személyében. A jómádár betört a szabadfalvi temető kápolnájába és onnan két képen kívül több értéktárgyat ellopot. Egy rendőrszolgát a ferencvárosi uton elfogta és bevitte a főkapitányságra, ahol tettét beismerte. Déiben átszállították a temesvári kir. ügyészség fogházába, ahol vizsgálati fogság alá helyezték.

— **Cimbalom órák.** Mojsz e Milos konzervatóriumot végzett zenész, a Rózsa-szállodában működő Petrovics Bozsó-féle cigányzenekar jeles cimbalmosa, a cimbalomjátékból kedvező feltételek mellett házban vagy házon kívül lecke-órákat ad. Értekezni személyesen, vagy levélileg lehet a Rózsa-szállodában.

Lapunk legközelebbi száma a holnapi ünnep miatt pénteken jelenik meg

Színház, irodalom.

* **Szerb színészek Nagybecskereken.** A Dobrinovics Péter igazgatása alatt álló újvidéki szerb nemzeti színház tagjai tegnap és tegnapelőtt érkeztek meg Nagybecskerekre, ahol ma kezdik meg az október 1-ig tartó előadásokat. A jó hírnévnek örvendő színtársulat ma este Musicznak „Egy közönséges ember” című vigjátékát adja. A színtársulat ittartózkodása alatt több operettet és eredeti szerb vigjátékot, bohózatot és drámát fog színre hozni. Az előadások este 8 órakor kezdődnek. Dalmüveknél a zenét Oswald Antalnak, a színház itt is ismert jeles karnagyának vezetésével a nagybecskereki filharmoniai egyesület fogja szolgáltatni.

* **A nagykörsi Arany János-szobor.** Vasárnap, szeptember huszonötödiken lesz az 50-ik évfordulója annak, hogy Arany János eltávozott Nagykörsről, ahol éveken át volt a főgimnázium tanára. Ezen a napon avatják fel Nagykörsön Arany János szobrát, amelyet Strobl mintázott. A délelőtti 11 órakor kezdődő ünnepség sorrendje a következő: 1. Himnusz. Előadja a főgimnáziumi és tanítóképzői egyesült énekkar Varga József tanár vezetésével. 2. Elnöki megnyitó. Tartja: Adám László, a szobor-bizottság elnöke. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Bethy Zsolt. 4. Alkalmi költemény. Előadja: Szabolcska Mihály. 5. A szobrot átadja a szobor-bizottság nevében Horváth József titkár; átveszi a református egyház nevében Patonay Dezső lelkész, a város közönsége részéről Póka Károly polgármester. 6. Arany. (Alkalmi pályamű) Előadja: Pálffy Zoltán főgimnáziumi tanuló, a pályázat nyertese. 7. A szobor megkoszorúzása. 8. Zárószó. Tartja: Kozma Ferencné, a szobor-bizottság társelnöke. 9. Szózat.

TÁVIRATOK.

A király Bécsben.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma este fél 7 órakor érkezik meg Ischből Bécsbe. Megérkezése után rögtön kihajtatja a schönbrunni kastélyba. Eddigi megállapodások szerint a király az egész telet Schönbrunnban tölti. Az udvar már a tegnapi nap folyamán érkezett Bécsbe.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a fővárosból jelentik, a kormány a jövő hét folyamán tartja meg az első miniszteri tanácskozást Napirendre van tűzve a jövő évi költségvetés és a bankszabadság tárgyalása. Ugyanezkor Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök referálni fog az Aehrenthallal való tanácskozásairól valamint külügyminiszterünk és San-Giuliano márkai olasz külügyminiszter salzburgi találkozásának eredményéről.

Uj udvari tanácsos.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli Baranyavári Ullmann Emil budapesti nagykereskedőnek udvari tanácsossá való kinevezését.

Uj szabóüzlet.

Tóth József a Kovács Gedeon, majd legutóbb a Frank Lajos nagybecskereki szabó-cégek volt szabásza **f. hó 15-ével önállósítja magát s a Hunyadi-utcában levő volt Wassermann-féle helyiségben nyit üzletet.**

Elvállal mérték után pontos készítésre női kosztümöket, poletókat, tüll-kabátokat, továbbá mindenféle férfiruhákat a legujabb kivitelben. Raktáron tart igen nagy választékban angol és magyar férfiruha szöveteket. — Az üzlet megnyitásáig a lakásomon vagyok található Garai-utca 24. sz. — Az igen tisztelt vevőközönség szives támogatását kérve vagyok tisztelettel

Tóth József.

733-7.2

4554. kig. sz. 1910. A nagyszentmiklósi jár. főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járásába kebeleztet Szerbcsanád községben lemondás folytán megüresedett **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Ez állás javadalmazása:

1. 1600 korona készpénz.
2. 240 korona irodaátalány,
3. 180 korona utiátalány,
4. fuvar szükséghez képest, melynek értéke 100 korona,
5. szabad lakás, a hozzá tartozó $\frac{3}{4}$ hold kerttel,
6. magánmunkálatok utáni munkadíj.

Felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában körülírt képesíté-üket, eddigi működésüket és nyelvismeretüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket **f. évi szeptember hó 26-áig** nyújtsák be hivatalomnál.

A választás napját később határozom meg.

Nagyszentmiklós, 1910. évi augusztus hó 31-én.

Főszolgabíró szabadságon:

Krevráth,
tb. főszolgabíró.

744-3.2

Pályázati hirdetmény.

Csene jegyzőségénél egy **irnok végrehajtó** vagy **gyakornok**, ki az adóügyben némi jártassággal bír és szerbül beszél, azonnal alkalmazást nyer.

Javadalmazás 900 korona havi utólagos részletekben.

Csene, 1910. évi szeptember hó 7-én

Kelemen Márton,

jegyző.

747-3.1

1141/1910. sz.

Szerbneuzina községtől.

Pályázati hirdetmény.

Irnok-végrehajtói állásra józan és végrehajtási teendőikben némileg jártas, szerb nyelvet is beszélő egyént keresek.

Évi javadalma: 800 korona.

Szerbneuzina, 1910. szeptember 1-én.

Kászonyi,

h. jegyző.

740-3.3

Dr. Mangold Samu ügyvéd

irodáját

a Hunyady-utcában levő

Stagelschmidt-féle 61813.

sz. ház I. em. helyezte át.

734-3.3

Keresek a községi teendőkben teljesen jártas munkaerőt 3 havi időtartamra 80 korona havi díjazás mellett.

Tomasevác, 1910. szeptember 7-én.

Perics,
jegyző.

748-2.1

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKERÉK.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Látta-e Ön már a **Benó Testvérek** ezelőtt **Kokits A. F. cég**

uj „ÁRUHÁZÁT”?

641-x 26

Nem? Hát tekintse meg!

Erős férfi bőrstrapa cipőnek ára 3 ft 75 kr. párja.

Torontáli cipők, esernyők, ruhadisz, téliingek nagy választékban.